

Adres H. L. H. baron van Isselmuden, gep. kapt. der inf. van het N.-I. leger, houdende verzoek om hooger pensioen.

(216. 1.)

GELEIDENDE BRIEF.

Aan

den heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal.

's Gravenhage, den 6 November 1914.

Ter voldoening aan het verzoek der Kamer heb ik de eer U Hoogedelgestrenge hiernevens aan te bieden eene Nota van Inlichtingen nopens het met de bijlagen hierbij teruggaand verzoekschrift van den gepensionneerden kapitein der infanterie van het Nederlandsch-Indische leger H. L. H. baron VAN ISSELMUDEN, mij geworden bij Uw schrijven van 9 Juni j.l., n°. 262.

De Minister van Koloniën,
TH. B. PLEYTE.

(216. 2.)

NOTA VAN INLICHTINGEN.

Ter voorziening in de behoefte aan officieren bij de koloniale reserve worden in 's lands belang bij voorkeur bij dat korps gedetacheerd officieren-verlofgangers van het Nederlandsch-Indische leger. Naast den wensch tot vermindering van het aantal verlofgangers en de daardoor te verkrijgen besparing op de verloftraktamenten, berust die voorkeur tevens op de overweging, dat zoowel 's lands belang als dat van de betrokken personen wordt bevorderd als de officieren, die na een driejarig verblijf hier te lande lichamenlijk nog niet geschikt zijn om den dienst in Indië te gaan hervatten, doch voor wie volledig herstel bij langer verblijf hier te lande niet geheel uitgesloten wordt geacht, zoo mogelijk in de gelegenheid worden gesteld bij de koloniale reserve geheel op hun verhaal te komen. Daardoor vermindert voor hen de kans op ontslag uit den militairen dienst wegens lichamenlijke ongeschiktheid, waarvoor zij anders op het tijdstip, bedoeld in artikel 10 van het Reglement op de buitenlandsche verloven, in *Indisch Staatsblad* 1893, n°. 237, nl. na een driejarig verblijf in Nederland zonder de geschiktheid voor den dienst in Indië te hebben herwonnen, in aanmerking moeten worden gebracht.

Wil de aldus geregelde detachering de uitkomsten hebben, die men zich daarvan heeft voorgesteld, dan is het duidelijk, dat de officieren niet langer dan bepaald noodig is bij de koloniale reserve moeten blijven, ten einde de gelegenheid te openen ook aan anderen, door verlengd verblijf hier te lande, de kans op volledig herstel te geven. Zoodra dus vaststaat, dat een gedetacheerd officier de geschiktheid voor den actieven militairen dienst in Indië niet zal herwinnen, behoort hij als regel voor een ander plaats te maken. Ten einde dienaangaande zekerheid te bekomen, werd in Februari 1912 bepaald, dat de gedetacheerde officieren, die met verlof wegens ziekte naar Nederland kwamen of wier verlof om die reden werd verlengd, na drie jaren hier te lande te hebben vertoefd, geregeld geneeskundig zullen worden onderzocht.

Den toenmaligen 1ste-luitenant der infanterie H. L. H. baron VAN ISSELMUDEN werd met ingang van 1 Juni 1908 twee jaren verlof wegens ziekte naar Europa verleend; tijdens dit verlof werd hij op 6 Mei 1909 tot kapitein bevorderd. Kort daarna verzocht hij bij de koloniale reserve te worden gedetacheerd, doch werd, toen in 1910 eene plaats in zijn rang openviel, door de geneeskundige commissie van het Departement van Koloniën voor den dienst bij dat korps ongeschikt verklaard.

In Februari 1911 evenwel werd hij door die commissie in staat geacht bij de koloniale reserve dienst te doen en daarbij ingedeeld; korten tijd derhalve vóór het tijdstip waarop hij wegens eindiging van zijn verlof naar Indië had moeten terugkeeren, dan wel wegens ongeschiktheid om den dienst aldaar te gaan hervatten hier te lande het leger had moeten verlaten. Deze detachering was voor hem van overwegend belang, aangezien hij niet twee jaren effectief in den rang van kapitein had gediend en dus bij mogelijke afkeuring voor den dienst, overeenkomstig het pensioensreglement in *Indisch Staatsblad* 1880, n°. 22, slechts aanspraken op het aan den rang van 1ste-luitenant verbonden pensioen had kunnen doen gelden.

Ten gevolge van den in Februari 1912 getroffen, hierboven vermelden, maatregel werd kapitein VAN ISSELMUDEN in Maart d.a.v. na ongeveer vierjarig verblijf in Nederland door de aan het Departement van Koloniën verbonden geneeskundige commissie onderzocht. In verband met de uitkomsten van dat onderzoek werd bepaald, dat hij omstreeks Mei 1913 opnieuw zou worden gekeurd.

Bij dat nader geneeskundig onderzoek, dat echter eerst 30 Juni 1913 plaats had, werd hij voortdurend ongeschikt verklaard voor alle militaire diensten.

Hij verzocht daarop te mogen doordienen totdat de voorgenomen verhooging der kapiteinspensioenen, welke in overweging was genomen, doch waarvoor de noodige gelden nog op de begrooting voor 1914 moesten worden aangevraagd, tot stand zou zijn gekomen.

Volgens artikel 14 van het pensioensreglement in *Indisch Staatsblad* 1880, n°. 22, kan aan officieren, die ongeschikt zijn geworden wegens het verlies of het gemis van het noodzakelijk gebruik van ledematen of van het gezichtsvermogen in een der oogen niettemin worden toegestaan te blijven doordienen. De toepassing van dit beginsel blijft echter als regel beperkt tot officieren, die in en door den dienst gewond of verminkt werden, en zelfs dan nog tot het bijzondere geval, dat zij geschikt zijn voor eene speciale betrekking en de gelegenheid bestaat om hen daarin te plaatsen. Aan het verzoek van den heer VAN ISSELMUDEN, die niet verkeerde in het in artikel 14 aangegeven geval waarin doordienen kan worden toegestaan, kon dus niet worden voldaan.

Het door hem in de bij zijn verzoekschrift gevoegde nota van toelichting aangevoerde, dat sedert Mei 1913 — toen het bekend was, dat er voorstellen waren ingediend om de pensioenen der Indische majoor en kapiteins te verhoogen — tot ultimo 1913, op eene enkele uitzondering na geen kapiteins en majoor meer zijn gepensionneerd, omdat het de bedoeling zou geweest zijn hen, die voor pensionneering in aanmerking kwamen, nog te doen deelen in de nieuwe gunstige bepalingen, stelt de zaken niet in het juiste licht.

Van Mei 1913 af tot 1 Juli 1914 werden nl. in Indië geen majoor of kapiteins en dus ook niet de door den heer VAN ISSELMUDEN genoemde kapitein W. FILET en M. H. E. BRODHAAG, om andere redenen dan wegens volbrachten diensttijd gepensionneerd. Het geval, dat een afgekeurd majoor of kapitein, niet in de termen vallende om door te dienen overeenkomstig artikel 14 van het pensioensreglement, in Indië zou zijn in dienst gehouden om hem het hoogere pensioen te verzekeren, heeft zich dus niet voorgedaan.

Met betrekking tot het door den heer VAN ISSELMUDEN medegedeelde betreffende den kapitein K. W. VAN GELDER